

Kotiseutu-lehdessä 1910 julkaistuja tarinoita

Aarretarina Muhokselta

”Muuan ruununmies oli vihovenäläisten tullessa kätkenyt paljon ruunun rahaa pieneen Sipolanojaan (nyk. Lähtevänoja). Paikkakuntalaiset olivat tätä ojaa kaivelleet ja saaneet rahat käsiinsä, mutta sitten niitä aina ’vaadittiin’ takaisin eivätkä niiden ’lainaajat’ saaneet yölläkään rauhaa, vaan täytyi heidän viedä aarre takaisin entiseen kätköönsä. Vasta sitten voisi saada mainitut rahat, kun kätköpaikkaan pantaisiin ’yksivuotias valkeapäinen poika ja vuorokauden ikäinen jääräkaritsa’.”
(A.Es.)

Kalevan poika Pälliä samoamassa

”Pellin, 1 ½ peninkulmaa pitkän Pyhäkosken jyrkimmän putouksen luona kerrotaan tarina jättiläisestä, nimeltään Kaleva, jonka asunto oli ollut nykyisen Limingan kirkon kohdalla. Kerran Kaleva lähti tervehtimään veljeään, joka asui jokivartta pitkin jonkin matkaa ylempänä (Sotkan ’jättiläisen linnassa’ P.O.) ja sauvoi istualtaan yhdessä kaikki nämä virrat ylös; mutta kun sitten saapui tälle putoukselle, täytyikin hänen nousta polvilleen. Kosken yläpuolelle päästyään hän sitte laului:

Ei synny sitä urosta,
eikä sitä Emosen lasta
Poloisella Pohjanmaalla,
joka nousee päälle Pellin korvan
puun pitkän pitelemättä,
Römsin rojahuttamatta.”
(H.R. = H. Renqvist)

Vanhoja mestauspaikkoja

”Entinen mestauspaikka tiedetään olevan Muhoksen Teerikankaalla, metsässä tien vieressä noin kilometrin verran Hyrkkään majatalosta Utajärvelle päin. Paikalla sanovat vielä näkyvän mestauslavan jäännöksiä. Kerrotaan, että siinä olisi toimitettu viimeinen mestaus Suomessa, mestattu muuan mies ja aivan viattomasti. Sen takia mestatun haamu kummitteli paikalla kauan ja teki kaikenlaista rauhattomuutta ohikulkeville. Viimein oli joku viattomasti mestatun sukulainen vienyt paikalle jonkin rahan ja siitä oli haamu heittäytynyt kummittelematta. – Muutenkin oli paikalla nähty kummituksia, ’tyhjää väkeä’ ne jotka semmosia voivat nähdä. Eräskin Utajärven mies, kun oli siinä muuatta matkustajaa kyydinnyt, oli matkustajalle ’näyttänyt tyhjää väkeä’. Oli kehottanut katsomaan hänen vasemman kainalonsa alatse. Ja katsoja oli nähnyt niin paljon kummituksia ja haamuja, että oli ruvennut pelkäämään.”

(Samuli Paulaharju)

Kummallisia kiviä

”Utajärvellä, Sangintaipaleella kuuluu olevan semmoinen kivi, jossa näkyy paljaan jalan sija, varpaatkin näkyvät. Jälki on tavallisen kokoisen ihmisen astuma ja noin 1 ½ tuumaa syvä.”

”Laitasaareissa Pekkalanankaalla on myös ollut pienehkö vaalea kivi, missä on paljaan jalan sija varvaskoloineen näkynyt, niinkuin oikealla jalalla polkaistuna, mutta jalka hieman eteenpäin luiskahtanut. Mutta nyt on kivi säretty rakennustarpeisiin.”

(Samuli Paulaharju)

Kirjoittaja: Pekka Oilinki